

การบริหารงานฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓

นายชัยยุทธ ศรีขจร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

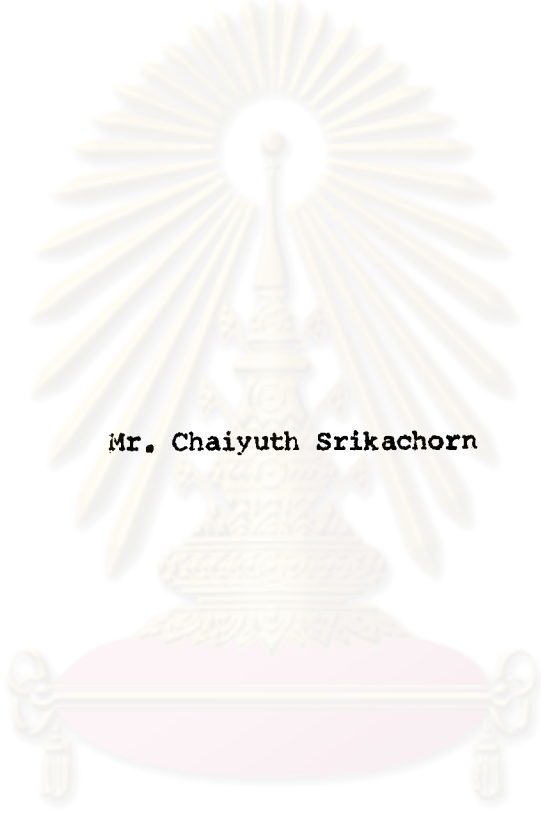
พ.ศ. ๒๕๒๕

ISBN 974 - 561 - 304 - 5

008090

115508234

THE STUDENT PERSONNEL ADMINISTRATION IN LARGE
SECONDARY SCHOOLS IN EDUCATIONAL REGION THREE

Mr. Chaiyuth Srikachorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
 ชื่อนิติ นายชัยยุทธ ศรีขจร
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
 ภาควิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา ๒๕๒๔

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการจตุรปกครองฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
๒. เพื่อศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
๓. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของฝ่ายปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง หัวหน้าฝ่ายแนะแนว และอาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน ๓๐ โรงเรียน ในเขตการศึกษา ๓ คือในเขตจังหวัดสงขลา ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และพัทลุง มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๒๗๖ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาการจตุรปกครอง และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองในเรื่องการควบคุมและป้องกันความประพฤติของนักเรียน การแก้ไขความประพฤติของนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤติของนักเรียน การประสานสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายปกครองที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ที่นอกเหนือจากการดูแลความประพฤติของนักเรียน แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน ๒๗๖ ชุด ได้รับคืน

จำนวน ๒๑๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๓๔ ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

๑. การจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓
มีการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองที่แตกต่างกันถึง ๔ รูปแบบ ด้วยกันคือ การจัดแบบแยกตาม
ระดับชั้น การจัดแบบแยกเป็นคณะ - สี การจัดแบบให้มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการ การ
จัดแบบใช้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นหลัก และการจัดแบบผสมระหว่างแบบคณะ - สี และระดับชั้น

๒. หน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ในเขต
การศึกษา ๓ ประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

๒.๑ การควบคุมและป้องกันความประพฤติของนักเรียนส่วนใหญ่ฝ่ายปกครอง
ได้มีการปฏิบัติในเรื่องการวางระเบียบและวิธีการปฏิบัติของนักเรียน การประชุมผู้ปกครอง
การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน และการดูแลนักเรียนขณะที่อยู่ในโรงเรียน

๒.๒ การแก้ไขความประพฤติของนักเรียนพบว่า ฝ่ายปกครองได้ใช้วิธีการ
ต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือกับคณะครู - อาจารย์ ในโรงเรียนค่อนข้างมาก แต่ผลปรากฏว่า
ได้รับความร่วมมือค่อนข้างน้อย

๒.๓ การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนส่วนใหญ่ ฝ่าย
ปกครองได้มีการจัดกิจกรรมในการทัศนชุมชนและการจัดนิทรรศการต่าง ๆ

๒.๔ การติดต่อประสานสัมพันธ์ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองมีการร่วมมือกับฝ่ายแนะแนว
ในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนและร่วมกับฝ่ายกิจกรรมในการจัดกิจกรรมนักเรียน

๒.๕ ในด้านการบริหารงานของฝ่ายปกครอง ฝ่ายปกครองได้มีการวางแผนนโยบาย
และแผนงานของฝ่ายปกครอง การดำเนินงานและการประสานงานในฝ่ายปกครองด้วยกันมีค่อนข้าง
มาก แต่ในด้านการประเมินผลงานของฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติค่อนข้างน้อย

๒.๖ งานที่ฝ่ายปกครองได้รับมอบหมายจากผู้บริหารนอกจากการดูแลความประพฤติ
ของนักเรียน ได้แก่งานดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ดูแลและแต่งตั้ง เวย์ยามของโรงเรียน เสนอ
ความดีความชอบของครู - อาจารย์และคณาจารย์ และช่วยเหลือกิจกรรมของนักเรียน

๓. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของฝ่ายปกครองพบว่ามีปัญหาที่สำคัญอยู่ ๒
ประการคือ

๓.๑ ความร่วมมือในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองจากคณะครู - อาจารย์
ในโรงเรียนมีค่อนข้างน้อย

๓.๒ กำลังคนและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของฝ่ายปกครองมักจะ
มีไม่เพียงพอ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

division of the student personnel and the school disciplinary affairs : disciplinary control, preventing the student's misbehaviors, improving the student discipline, handling the activities for the students, coordination between division of school student personnel and others school units, task and performance of the division of school discipline and other assignments besides students' discipline. Two hundred and seventy six copies of questionnaires were distributed and 219 (79.34 %) returned.

The data were analysed and presented in terms of percentages, means, standard deviations and content analysis.

Findings

1. The organization of school student personnel especially school discipline affairs in large secondary schools in Education Region three were organized in five different patterns. They are : classification by class level; by group or colors; by committee management; by advisory system and the mixed between class level type and group or colors type

2. Duties and responsibilities of division of school discipline in large secondary school in Educational Region Three cover :

2.1 Controlling and preventing of undersirable or misbehavior of student.

2.2 Improving the student discipline

2.3 The handling of activities to help student themselves to the desirable behaviors.

2.4 Most of school discipline units and the school guidance department play major roles in solving student problems and coordination of concerned activity arrangement.

2.5 Most of the school discipline units have the policy guidelines and plans to guide management and coordination but least attention was paid to the performance evaluation.

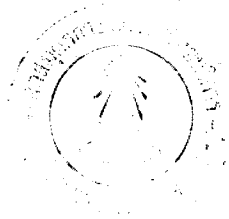
3. Important problems in the school discipline affairs were:

3.1 The participation of most of the school teachers was at a low level

3.2 Insufficient man power and facilities in management of school discipline.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง รวมทั้งผู้บริหาร ครู - อาจารย์ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา ๓ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนทั้งคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา.

ชัยยุทธ ศรีขจร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ท
รายการแผนภูมิ	ณ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๔
ประโยชน์ของการวิจัย	๔
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ลำดับขั้นตอนในการเสนอรายงานการวิจัย	๕
๒. แนวคิดและหลักการในการในการบริหารงานฝ่ายปกครอง	๘
ความมุ่งหมายของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	๘
การบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา	๑๒
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๑๖
การบริหารงานฝ่ายปกครองนักเรียน	๑๘
ความหมายของการปกครองนักเรียน	๒๐
ความมุ่งหมายของการปกครองนักเรียน	๒๑
หน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองนักเรียน	๒๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของฝ่ายปกครองนักเรียน	๓๐

บทที่

หน้า

๓. การจัดการองค์การฝ่ายปกครอง	๓๔
แนวความคิดหลักในการวิจัย	๓๔
ประชากร	๓๕
กลุ่มตัวอย่าง	๓๖
เครื่องมือสำหรับการสำรวจ	๓๗
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๗
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๗
ผลของการศึกษา	๓๗
๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ ปัญหาและอุปสรรคของฝ่ายปกครอง	๕๓
แนวความคิดหลักในการวิจัย	๕๓
แหล่งข้อมูล	๕๔
เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ	๕๕
ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย	๕๘
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๘
การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๘
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๑
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๑๕
๕. สรุปผลการวิจัย	๖๒๐
อภิปรายผลการวิจัย	๖๒๕
ข้อเสนอแนะ	๖๒๘
บรรณานุกรม	๖๓๒
ภาคผนวก	๖๓๖
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	๖๓๗
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	๖๓๘

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ค.	แนวคำสัมภาษณ์	๑๕๖
ภาคผนวก ง.	ตารางที่ ๓๘ แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ	๑๖๐
	ตารางที่ ๓๙ แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๖๐
	ตารางที่ ๔๐ แสดงอายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๖๐
	ตารางที่ ๔๑ แสดงระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง	๑๖๑
	ตารางที่ ๔๒ แสดงวุฒิทางการศึกษา	๑๖๒
	ตารางที่ ๔๓ แสดงค่าคะแนนในเรื่องความประพฤติก่อน นักเรียนนอกโรงเรียน	๑๖๓
	ตารางที่ ๔๔ แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนผู้บริหาร นักเรียนและจำนวนห้องเรียน	๑๖๔
	ประวัติผู้เขียน	๑๖๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	๓๖
๒. จำนวนแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน	๕๕
๓. แสดงค่าคะแนน เรื่องการวางระเบียบและวิธีปฏิบัติตนของนักเรียน	๖๓
๔. แสดงความถี่ เรื่องการรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียน	๖๕
๕. แสดงข้อ เสนอแนะในการวางระเบียบของนักเรียน	๖๖
๖. แสดงค่าคะแนนในการประชุมอบรมชี้แจงครู ผู้ปกครอง	๖๘
๗. แสดงความถี่ของคะแนนในการประชุมอบรมนักเรียน	๖๙
๘. แสดงถึงปัญหาที่สำคัญในการอบรมนักเรียน	๗๐
๙. แสดงถึงปัญหาในการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียน	๗๑
๑๐. แสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่ควรปรับปรุง	๗๒
๑๑. แสดงค่าคะแนนในด้านการให้คำปรึกษาในการปฏิบัติตนของนักเรียน	๗๓
๑๒. แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	๗๔
๑๓. แสดงข้อ เสนอแนะในการให้คำปรึกษาของฝ่ายปกครองแก่นักเรียน	๗๕
๑๔. แสดงความถี่ของคะแนนในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน	๗๖
๑๕. แสดงความถี่ของคะแนนวิธีปฏิบัติ เมื่อนักเรียนต้องการออกนอกบริเวณ- โรงเรียน	๗๗
๑๖. แสดงความถี่ของคะแนนวิธีปฏิบัติของโรงเรียน เมื่อนักเรียนมาสาย	๗๗
๑๗. แสดงค่าคะแนน เรื่องปัญหาความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียน	๗๘
๑๘. แสดงค่าคะแนนในการดูแลกวาดล้างความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียน	๗๙
๑๙. แสดงถึงปัญหาและอุปสรรคในการดูแลความประพฤติของนักเรียน	๘๐
๒๐. แสดงข้อ เสนอแนะในการดูแลความประพฤติของนักเรียน	๘๑
๒๑. แสดงค่าคะแนนในการจัดทำหลักฐานต่าง ๆ ของนักเรียน	๘๒
๒๒. แสดงความถี่ของคะแนนในการจัดทำแบบฟอร์มงานด้านปกครอง	๘๓

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

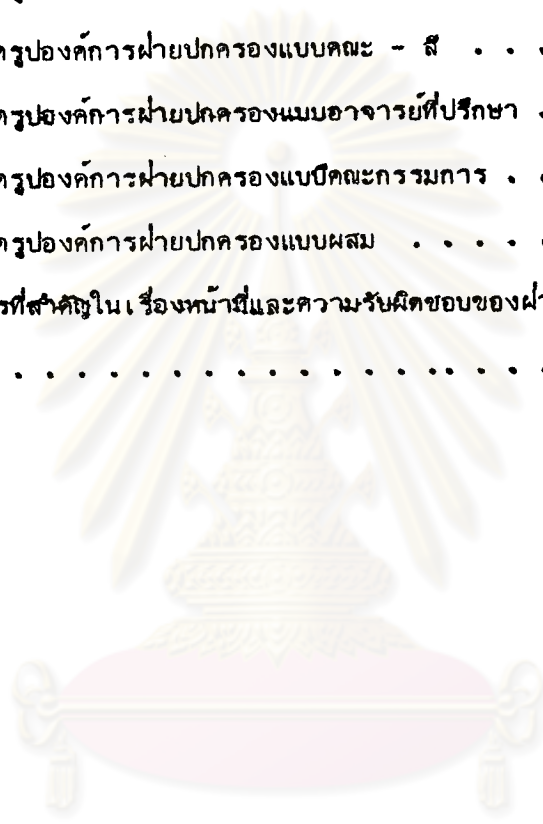
ตารางที่	หน้า
๒๓. แสดงความถี่ของคะแนนในการจัดทำทะเบียนหอพักการทำผิดระเบียบ	๘๔
๒๔. แสดงปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐานของฝ่ายปกครอง	๘๕
๒๕. แสดงข้อ เสนอแนะในการจัดทำหลักฐานของฝ่ายปกครอง	๘๖
๒๖. แสดงคะแนนเฉลี่ยในการปฏิบัติการแก้ไขความประพฤติของนักเรียน .	๘๗
๒๗. แสดงปัญหาของฝ่ายปกครองในการจัดการแก้ไขความประพฤติของ- นักเรียนในโรงเรียน	๘๘
๒๘. แสดงถึงวิธีการปฏิบัติเมื่อนักเรียนไม่มีผู้ปกครองที่แท้จริง	๘๙
๒๙. แสดงน้ำหนักคะแนนในการปรับปรุงแก้ไขความประพฤติของนักเรียน- นอกโรงเรียน	๙๓
๓๐. แสดงความถี่ของคะแนนในการลงโทษนักเรียน	๙๔
๓๑. แสดงคะแนนการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน	๙๗
๓๒. แสดงคะแนนการจัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤตินักเรียน	๑๐๐
๓๓. แสดงคะแนนในด้านความสัมพันธ์ของฝ่ายปกครองกับฝ่ายอื่น ๆ ใน โรงเรียน	๑๐๔
๓๔. แสดงคะแนนในด้านการวางนโยบายและแผนงานฝ่ายปกครอง	๑๐๖
๓๕. แสดงคะแนนในด้านการทำเนิงานฝ่ายปกครอง	๑๐๙
๓๖. แสดงคะแนนในด้านการทำงานของฝ่ายปกครอง	๑๑๑
๓๗. แสดงคะแนนในด้านการประเมินผลของฝ่ายปกครอง	๑๑๓

รายการแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๑.	แสดงการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองแบบระดับชั้น	๓๘
๒.	แสดงการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองแบบคณะ - สี่	๔๒
๓.	แสดงการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองแบบอาจารย์ที่ปรึกษา	๔๖
๔.	แสดงการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองแบบคณะกรรมการ	๔๘
๕.	แสดงการจัดรูปองค์การฝ่ายปกครองแบบผสม	๕๑
๖.	แสดงตัวแปรที่สำคัญในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง- นักเรียน	๕๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย